

УДК 613:159.91]:378.011.3

Орленко Ірина Миколаївна,
доктор філософії,
завідувачка Одеського обласного ресурсного центру
підтримки інклюзивної освіти
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»,
Одеса, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6322-0217>

Солнцева Олена Анатоліївна,
завідувачка обласного центру
психології та соціальної роботи
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»,
Одеса, Україна
<https://orcid.org>

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ТА ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ОСВІТИ

***Анотація.** У статті розглянуто актуальну тему сьогодення - збереження та зміцнення ментального здоров'я освітянської спільноти України під час воєнних дій. У цей час питання здоров'я населення набуває виняткової актуальності, оскільки саме від нього залежить здатність країни до відновлення і процвітання. В умовах довготривалої військової агресії РФ проти України підтримка ментального здоров'я українців є пріоритетним завданням, що дозволяє уникнути психологічної дестабілізації населення України. Авторки показують важливість підтримки ментального здоров'я фахівців у сфері освіти та розробки відповідної політики і програми заходів психологічного супроводу. Розкрито алгоритм організації системної роботи з підвищення обізнаності педагогів щодо особливостей та симптоматики психотравматизації у дітей і дорослих, розвитку навичок емоційної саморегуляції у стресових ситуаціях та методів надання першої психологічної допомоги у кризових ситуаціях. Дослідниці наголошують, що приділяючи увагу ментальному здоров'ю, заклад освіти робить стратегічну інвестицію у своє майбутнє. Психологічно здорові фахівці закладів освіти створюють більш продуктивне та сприятливе навчальне середовище навіть у найскладніших умовах. Під час війни ця підтримка стає особливо важливою, оскільки допомагає учасникам освітнього процесу впоратися зі стресом, тривогою та іншими психологічними викликами. Це не лише сприяє академічним успіхам, але й зміцнює соціальні зв'язки, покращує комунікацію та підвищує рівень загального задоволення від навчання і роботи. Інвестуючи в ментальне здоров'я, заклад освіти забезпечує собі стабільність і розвиток, адже здорові, мотивовані та щасливі учасники освітнього процесу є запорукою інновацій, творчості та прогресу у будь-якій галузі.*

***Ключові слова:** психологічний супровід, ментальне здоров'я, педагоги, освіта, воєнний стан, відновлення.*

Актуальність. Одним з найважливіших показників цивілізованості держави, який свідчить про рівень і успішність соціального розвитку суспільства, є здоров'я нації. Збереження та зміцнення здоров'я громадян стає для України чи не головною проблемою, що безпосередньо пов'язана з майбутнім держави, особливо в умовах війни. У цей час питання здоров'я населення набуває виняткової актуальності, оскільки саме від нього залежить здатність країни до відновлення і процвітання. В умовах довготривалої військової агресії РФ проти України підтримка ментального здоров'я українців є пріоритетним завданням, що дозволяє уникнути психологічної дестабілізації населення України. Особливої важливості набуває це питання у сфері освіти. Питання ментального здоров'я розглядали такі українські вчені, як Ткачишина О.Р., Інжієвська Л. А., Годзь Н., Лигута Н.О., Бугайова Н.М., Клевака Л.П., Гришко О.І., Хоменко Є.Г., Шевчук В.В., Винничук Р., Федик С., Боровик О., Вовк Н., Чепурко Г., Соболев А., Шароватова О. П., Морозов А.І. [2,3,5,7,8]. Індикатором здорового робочого середовища є психологічно здорові співробітники. Коли навчання навичкам психологічного відновлення та управління стресом вбудоване в діяльність організації, працівники закладу освіти відчують, що їх цінують і підтримують. Це позитивно впливає на їхню психологічну стійкість та продуктивність, що особливо важливо під час кризових ситуацій. Для того, щоб психосоціальна підтримка освітян була системною і превентивною, необхідна розробка відповідної

політики і програми заходів. Це включає регулярні тренінги з управління стресом, створення підтримуючих спільнот та забезпечення доступу до психологічної допомоги. Такі заходи допоможуть не лише покращити психологічну стійкість фахівців у сфері освіти, але й зберегти кадровий потенціал закладу, що є ключовим фактором успіху у будь-якій організації. Здобутки українських вчених за час воєнних дій в Україні спрямовані на дослідження питань ментального здоров'я та його відновлення.

Мета – показати важливість підтримки ментального здоров'я фахівців у сфері освіти та розробки відповідної політики і програми заходів психологічного супроводу.

Так, українська дослідниця Ткачишина О. Р. розглядає війну в Україні і як дистрес, що негативно впливає на особистість, її функціонування, психіку та ментальне здоров'я, і як колективну травму, що може призводити до серцево-судинних проблем, загострення хронічних хвороб, підвищення чутливості до інфекцій, а також до функціональних та психосоматичних розладів. Ткачишина О. Р. Акцентує увагу на тому, що ментальне здоров'я впливає на адаптаційні можливості людини до соціальних змін, здатність до конструктивної поведінки, набуття нового досвіду, виконання соціальних функцій та ролей, професійний розвиток і вдосконалення [6].

Вчена Інжиєвська Л. А. робить акцент на у розумінні та розробці психологічних стратегій для підтримки ментального здоров'я в умовах воєнних дій, що допоможуть людям адаптуватися та відновитися у складних обставинах. У своєму курсі вона наголошує на наданні психологічної підтримки всім учасникам освітнього процесу, а також спеціалізованої допомоги для подолання емоційних та психічних труднощів. Процес повернення до мирного життя та соціальна адаптація вимагають унікальних стратегій та підходів [4].

Боровик О. та Вовк Н. підкреслюють, що соціальні та психологічні наслідки воєнних конфліктів для цивільного населення є багатограними і можуть серйозно впливати на соціальну стабільність і психічне здоров'я населення. Це, в свою чергу, впливає на загальний стан ментального здоров'я нації. Для вирішення цих складних проблем необхідні спільні зусилля науковців, практиків та громадських організацій. Лише спільна робота дозволить розробити та впровадити ефективні програми підтримки і захисту цивільного населення в умовах повномасштабного конфлікту [1].

Кафедра психології, соціальної роботи та інклюзивної освіти впродовж 2022-2024 років систематично здійснює психологічний супровід та діяльність із підтримки ментального здоров'я педагогів та практичних психологів Одеської області. Організована системна робота з підвищення обізнаності педагогів щодо особливостей та симптоматики психотравматизації у дітей і дорослих, розвитку навичок емоційної саморегуляції у стресових ситуаціях та методів надання першої психологічної допомоги у кризових ситуаціях.

Для розвитку психологічної та емоційно-етичної компетентностей педагогів проводяться різноманітні навчальні заходи: тренінги, семінари та майстер-класи, спрямовані на формування практичних навичок і забезпечення ефективної підтримки як у освітньому середовищі, так і поза його межами.

Розроблено нові та вдосконалено існуючі навчальні програми, навчально-тематичні плани курсів підвищення кваліфікації працівників освіти, що містять науково-обґрунтований зміст щодо питань збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу. Впроваджуються курси підвищення кваліфікації «Психологічна підтримка та допомога дітям, які пережили травматичні події», що містить модуль «Психосоціальна підтримка учнів, які пережили травматичну подію». На курсах підвищення кваліфікації «Психологічний супровід учасників освітнього процесу в екстремальних умовах» розроблено та проведено модулі «Життєстійкість як ресурс відновлення особистості», «Життєстійкість як феномен подолання труднощів та адаптації до змін», «Розвиток життєстійкості у дітей та дорослих». Модулі з тематики підтримки ментального здоров'я педагога увійшли до змісту програми з впровадження Нової української школи.

Значну увагу приділено впровадженню стратегій збереження психічного здоров'я та підвищення рівня резильєнтності. У квітні 2024 року було проведено обласний марафон «Збереження психічного здоров'я учасників освітнього процесу в умовах соціальних змін», що поєднав низку майстер-класів: «Психічне здоров'я як умова якісного та безпечного навчання дітей» (О. Солнцева), «Розвиток психологічної стійкості в освітній громаді: ключові аспекти та рекомендації» (П. Гайдаєнко), «Збереження психологічного благополуччя у стресогенних умовах» (А. Лескова).

Викладачами кафедри психології, соціальної роботи та інклюзивної освіти проводились тренінги для педагогів Чорноморського ліцею - «Подолання стресу у педагогів, дітей та підлітків», для директорів ЗЗСО тренінг «Саморегуляція власного емоційного стану у стресовій ситуації», для директорів ІРЦ - семінар «Надання підтримки дітям з ООП у стресовій ситуації: психоемоційний ресурс педагога».

Центром практичної психології та соціальної роботи впродовж 2023-2024 року організовано та проведено різноманітні науково-методичні заходи щодо надання психологічної підтримки фахівцям сфери освіти:

- серія онлайн-марафонів «Організація соціально-психологічної допомоги працівниками психологічної служби під час війни. Крок перший-крок п'ятий», в яких прийняло участь 419 фахівців у сфері освіти.

- офлайн-тренінг для працівників психологічної служби системи освіти Одеської області «Надання першої психологічної допомоги» згідно Керівництва Міжвідомчого комітету з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації.

- фахова студія «Модеруємо психологічний супровід». Була визначена важливість психологічного супроводу в екстремальних умовах невизначеності, великої кількості стресогенних факторів, психотравмуючих ситуацій в умовах воєнного стану. До участі у заході долучились 120 практичних психологів та соціальних педагогів Одеської області.

- семінар «Ресурсні техніки самопомоги у психотравмуючих подіях».

- воркшоп «Психологічна допомога та підтримка підлітків під час війни», з метою розширення особистісних та професійних компетентностей педагогічних працівників щодо взаємодії з дітьми підліткового віку які перебувають у травмуючих подіях.

Проведено серія методичних тренінгів (2024 р.) для педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів післядипломної педагогічної освіти «Використання ресурсів ОДГ/ОПЛ задля сприяння інтеграції дітей, які опинились в умовах війни».

Впродовж 2023- 2024 року фахівцями центру постійно проводяться наради з практичними психологами та соціальними педагогами у змішаному форматі щодо питань збереження психологічного благополуччя в умовах війни та атестації практичних психологів і соціальних педагогів.

Впродовж 2023-2024 років організована діяльність груп з психологічної підтримки і допомоги, що спрямовані на емоційну стабілізацію та активізацію психічних ресурсів педагогів. Постійно відбувається робота гарячої лінії психологічної допомоги, організована діяльність груп з психологічної підтримки і допомоги, що спрямовані на емоційну стабілізацію та активізацію психічних ресурсів педагогів. Фахівці Центру практичної психології та соціальної роботи систематично проводять психоедукаційні й психопрофілактичні заходи за запитом.

Впродовж 2023-2024 років в рамках Національного проєкту психічного здоров'я, ініційованого Першою Леді України Оленою Зеленською, «Надання першої психологічної допомоги та емоційної підтримки учасникам освітнього процесу, як частина еко-системи психологічної допомоги у сфері освіти», були успішно проведені консультації для 314 педагогічних працівників у форматі індивідуальної і групової роботи.

Упродовж 2023-2024 років велась робота в рамках міжнародних проєктів «Safe Space – Невідкладна психосоціальна підтримка учнів та вчителів» в рамках програми «Безпечний простір», організованого Міністерством освіти і науки України спільно з національним університетом «Київо-Могилянська академія» (НаУКМА), Державною службою якості освіти України та OeAD Cooperation office Ukraine Австрійської агенції освіти та інтернаціоналізації, федерального міністерства освіти, науки та досліджень Австрії та «Безпечний простір: комплексна психосоціальна підтримка українських шкіл в умовах війни», організованого Міністерством освіти і науки України спільно з іспанською агенцією міжнародного співробітництва та розвитку Plan International було проведено навчання понад 1000 педагогічних працівників Одеської області. Навчання було направлене на посилення життєстійкості та покращення самопочуття, підвищення спроможності педагогічних працівників і психологів надавати психосоціальну підтримку учням.

Фахівцями Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти впродовж 2023- 2024 років організовано та проведено супервізії для фахівців інклюзивно-ресурсних центрів. Було проведено семінар для директорів ІРЦ Одеської області «Техніки самопомоги у кризових ситуаціях» з метою підтримки директорів ІРЦ та розширення їхніх особистісних та професійних компетентностей фахівців щодо взаємодії з дітьми з ООП, які пережили травмуючі події.

Щорічно, за запитом відділу освіти, науки та спорту Цебриківської селищної ради, з метою надання психологічної підтримки педагогічним працівникам, визначення особистих факторів стресостійкості педагогічних працівників та профілактики емоційного вигорання проводяться тренінги для педагогічних працівників Цебриківської громади.

Проведено семінар для педагогічних працівників Фонтанської громади, які працюють в умовах інклюзивної освіти з метою психологічного супроводу та надання психологічної підтримки фахівцям у сфері освіти.

У 2024 році фахівцями Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти було проведено заходи щодо підтримки ментального здоров'я фахівців у сфері освіти: семінар «Програма Стронг» (в рамках українсько-чеського проєкту «Підтримка оновлення української освіти») 14.03.2024 р.; практичний інтенсив «Ресурси, стратегії, практики» (інклюзивна освіта) «Про стрес і травму та як зберегти психічне здоров'я у час випробувань» за підтримки швейцарсько-українського проєкту DECIDE в межах Ініціативи «Стаємо сильнішими разом!» 20.03.2024 р.; серія семінарів «Відновлення спроможності інклюзивно-ресурсних центрів забезпечувати якісні послуги в громадах, що постраждали від війни» (10.04.2024, 12.04.2024, 16.04.2024., 17.04.2024) за підтримки швейцарсько-українського проєкту DECIDE в межах Ініціативи «Стаємо сильнішими разом!», в яких було розкриті такі питання, як «Психологічна травма в дітей, що стали свідками психотравмуючих подій, як фактор виникнення особливих освітніх потреб» та «Психолого-педагогічний супровід осіб з особливими освітніми потребами та надання підтримки для дітей, що мають психологічну травму».

Створено середовище для підтримки студентської молоді «Студентські студії», під час яких проводяться психологічні тренінги щодо підтримки психічного здоров'я та соціальні ігри. У 2023- 2024 році учасниками «Студентських студій» було понад 200 студентів закладів вищої освіти.

Надається експертна допомога представникам громадського сектору, які здійснюють психосоціальну підтримку батьків дітей з інвалідністю та з особливими освітніми потребами у співпраці з громадськими організаціями: «Сонячні діти», «Особливі діти», «Здорове суспільство» та «Особлива молодь». В умовах кризи дистанційно проводяться консультації фахівцями Центру з питань законодавчої бази, визначення рівнів підтримки, психологічної підтримки батьків та дітей з особливими освітніми потребами.

Методичний арсенал для роботи з педагогічними працівниками поповнила методика «Мої парасольки», розроблена завідувачкою ООРЦПО І.М.Орленко. Методика розроблена як колода метафоричних асоціативних карт, використання яких допомагає створити безпечну підтримуючу атмосферу, де людина почувається комфортно і може поділитись своїми переживаннями.

Значну роль у організації психологічного супроводу та підтримки ментального здоров'я фахівців у сфері освіти відіграла міжнародна співпраця. Навчання у тренерів із Німеччини, Швейцарії, Австрії, Ізраїлю, Нідерландів, Данії дозволило розширити компетентності психологів щодо надання підтримки учасникам освітнього процесу, роботи з людьми, які постраждали від війни, зокрема, із застосуванням арт-терапевтичних методів у роботі педагогічних працівників. Фахівці Академії є тренерами з психологічної підтримки у швейцарсько-українському проєкті DECIDE (в межах Ініціативи «Стаємо сильнішими разом!»). У заходах, які організовані в цьому проєкті проймають участь тисячі педагогічних працівників Одеської області.

Академія сприяє долученню шкільних психологів, педагогічних працівників до заходів психопросвітницького і психопідтримуючого характеру, які проводить Асоціація з міжнародних питань (АМО) (Чеська Республіка). У 2023 та 2024 роках за сприяння Академії проведено навчання для шкільних психологів Одеської області за програмою STRONG у м.Брно. Програма STRONG спрямована на здійснення підтримки інтеграції дітей до нової школи, колективу та місцевої спільноти. Чеські колеги діляться знаннями, інноваційними підходами та досвідом роботи щодо інтеграції дітей-іноземців. У 2024 році в межах співпраці Академії із Асоціацією з міжнародних питань (АМО) для практичних психологів закладів освіти проводиться очний курс «Імпровізація та драма як підтримуюча групова терапія для дітей і дорослих зі складним життєвим досвідом» у м.Трускавець.

Доцент кафедри психології соціальної роботи та інклюзивної освіти Кузнецова О.В. є учасником проєкту «Тренінг з підтримуючої супервізії для психологів інклюзивно-ресурсних центрів територіальних громад України» («для розвитку потенціалу Інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ)»), що здійснюється за підтримки ЮНЕСКО та Уряду Японії, Офісу Президента України і Міністерства освіти і науки України. Проєкт реалізується заради зменшення негативних наслідків конфлікту для психічного здоров'я українських учнів, що передбачає трансформацію політики, розвиток потенціалу ключових учасників освітнього процесу та безпосереднє надання учням послуг з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки на базі школи. У рамках цього проєкту UNESCO зосереджується на розвитку потенціалу Інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ). Метою проєкту є посилення спроможностей системи освіти в подоланні негативних наслідків впливу неспровокованої агресії росії проти України на ментальне благополуччя всіх учасників освітнього процесу, шляхом підготовки фахівців із кваліфікацією «психолог-супервізор у сфері освіти» («ресурсний психолог») для ІРЦ у двох пілотних регіонах України, а саме в Житомирській та Одеській областях. Психологи-супервізори отримають необхідні компетенції, знання та навички у відповідності до європейської рамки компетенцій супервізора ECVision з адаптацією до потреб системи освіти України і зможуть дієво та результативно надавати супервізійну підтримку шкільним психологам в опрацюванні їх актуальних запитів в широкому колі професійних питань.

Здійснюються заходи із психологічного супроводу та підтримки ментального здоров'я працівників Академії. До Всесвітнього дня психічного здоров'я проведено тренінг з ненасильницького спілкування та розвитку асертивності, тренінг «Розвиток стресостійкості та резильєнтності». Систематично проводяться опитування щодо соціально-психологічного клімату в колективі, задоволення роботою, емоційно стану співробітників.

Висновки. Приділяючи увагу ментальному здоров'ю, заклад освіти робить стратегічну інвестицію у своє майбутнє. Психологічно здорові фахівці закладів освіти створюють більш продуктивне та сприятливе навчальне середовище навіть у найскладніших умовах. Під час війни ця підтримка стає особливо важливою, оскільки допомагає учасникам освітнього процесу впоратися зі стресом, тривогою та іншими психологічними викликами. Це не лише сприяє академічним успіхам, але й зміцнює соціальні зв'язки, покращує комунікацію та підвищує рівень загального задоволення від навчання і роботи. Інвестуючи в ментальне здоров'я, заклад освіти забезпечує собі стабільність і розвиток, адже здорові, мотивовані та щасливі учасники освітнього процесу є запорукою інновацій, творчості та прогресу у будь-якій галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Боровик, О., & Вовк, Н. (2024). Аналіз факторів впливу війни на ментальне здоров'я українців. У *XIII International Scientific and Practical Conference «Aviation and Extreme Psychology in the Context of Technological Achievements»* (с. 30). Мукачівський державний університет.

Винничук, Р., & Федик, С. (2023). Ментальне здоров'я організації: визначення та сутність. *Наукові інновації та передові технології*, 9(23).

Годзь, Н. (2023). Питання урбаністики та ментальне здоров'я в сучасному та повоєнному просторі України. У *Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект: Матеріали IX міжнародної науково-теоретичної конференції (23-24 березня 2023 р., м. Черкаси)* (с. 72-74).

Інжигєвська, Л. А. (2024). *Ментальне здоров'я та його підтримка в умовах військових дій в Україні: електронний навчальний курс*. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України.

Лигута, Н. О., & Бугайова, Н. М. (2024). Ментальне здоров'я особистості у посттравматичних обставинах життя. У *XI International Scientific and Practical Conference «Innovative Solutions to Modern Scientific Challenges» (February 21-23, 2024)* (с. 234). Zagreb, Croatia: International Scientific Unity.

Ткачишина, О. Р. (2023). Проблема ментального здоров'я в Україні: психологічний аналіз. *Habitus*, (53), 207-211.

Чепурко, Г., & Соболев, А. (2023). Ментальне здоров'я українців: виклики воєнного часу. У *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, 26 (с. 179-182). Boston, USA.

Шароватова, О. П., & Морозов, А. І. (2023). Ментальне здоров'я і психосоціальна підтримка працівників на робочому місці: об'єднання теорії та практики (Дисертація). Харків: Національний університет цивільного захисту України.

Charlson, F., van Ommeren, M., Flaxman, A., Cornett, J., Whiteford, H., & Saxena, S. (2019). New WHO prevalence estimates of mental disorders in conflict settings: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet*, 394, 240-248. Retrieved from <https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2819%2930934-1>

REFERENCES

Borovyk, O., & Vovk, N. (2024). Analiz faktoriv vplyvu viiny na mentalne zdorovia ukraintsiv. U *XIII International Scientific and Practical Conference «Aviation and Extreme Psychology in the Context of Technological Achievements»* (s. 30). Mukachivskyi derzhavnyi universytet.

Vynnychuk, R., & Fedyk, S. (2023). Mentalne zdorovia orhanizatsii: vyznachennia ta sutnist. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii*, 9(23).

Hodz, N. (2023). Pytannia urbanistyky ta mentalne zdorovia v suchasnomu ta povoiennomu prostori Ukrainy. U *Sotsialni ta humanitarni tekhnolohii: filososfsko-osvitnii aspekt: Materialy IX mizhnarodnoi naukovo-teoretychnoi konferentsii (23-24 bereznia 2023 r., m. Cherkasy)* (s. 72-74).

Inzhyievska, L. A. (2024). Mentalne zdorovia ta yoho pidtrymka v umovakh viiskovykh dii v Ukraini: elektronnyi navchalnyi kurs. Bila Tserkva: BINPO DZVO «UMO» NAPN Ukrainy.

Lyhuta, N. O., & Buhaiova, N. M. (2024). Mentalne zdorovia osobystosti u posttravmatychnykh obstavynakh zhyttia. U *XI International Scientific and Practical Conference «Innovative Solutions to Modern Scientific Challenges» (February 21-23, 2024)* (s. 234). Zagreb, Croatia: International Scientific Unity.

Tkachyshyna, O. R. (2023). Problema mentalnoho zdorovia v Ukraini: psykhologichnyi analiz. *Habitus*, (53), 207-211.

Chepurko, H., & Soboliev, A. (2023). Mentalne zdorovia ukraintsiv: vyklyky voiennoho chasu. U *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, 26 (s. 179-182). Boston, USA.

Sharovatova, O. P., & Morozov, A. I. (2023). Mentalne zdorovia i psykosotsialna pidtrymka pratsivnykiv na robochomu misti: obiednannia teorii ta praktyky (Dysertatsiia). Kharkiv: Natsionalnyi universytet tsyvilnoho zakhystu Ukrainy.

Charlson, F., van Ommeren, M., Flaxman, A., Cornett, J., Whiteford, H., & Saxena, S. (2019). New WHO prevalence estimates of mental disorders in conflict settings: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet*, 394, 240-248. Retrieved from <https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2819%2930934-1>

Iryna Orlenko,

doctor of philosophy,

Head of the Odesa Regional Resource Center

support of inclusive,

Odessa Regional Academy of In-Service Education

Odesa, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-6322-0217>

Olena Solntseva,

head of the regional center

psychology and social work

Odessa Regional Academy of In-Service Education ,

Odesa, Ukraine

<https://orcid.org>

ON THE ORGANIZATION OF PSYCHOLOGICAL SUPPORT AND MENTAL HEALTH SUPPORT OF SPECIALISTS IN THE FIELD OF EDUCATION

Abstract. *The article deals with a topical issue of our time - preserving and strengthening the mental health of the educational community of Ukraine during military operations. At this time, the issue of public health is of utmost relevance, as it determines the country's ability to recover and prosper. In the context of Russia's ongoing military aggression against Ukraine, supporting the mental health of Ukrainians is a priority to avoid psychological destabilization of the Ukrainian population. The authors demonstrate the importance of supporting the mental health of professionals in the field of education and developing an appropriate policy and program of psychological support measures. The algorithm for organizing systematic work to raise teachers' awareness of the characteristics and symptoms of psychotraumatization in children and adults, the development of emotional self-regulation skills in stressful situations, and methods of providing first aid in crisis situations is revealed. The researchers emphasize that by paying attention to mental health, an educational institution makes a strategic investment in its future. Psychologically healthy professionals in educational institutions create a more productive and favorable learning environment, even in the most difficult conditions. In times of war, this support becomes especially important as it helps participants in the educational process cope with stress, anxiety and other psychological challenges. This not only contributes to academic success, but also strengthens social ties, improves communication, and increases overall satisfaction with learning and work. By investing in mental health, an educational institution ensures its stability and development, because healthy, motivated and happy participants in the educational process are the key to innovation, creativity and progress in any field.*

Keywords: *psychological support, mental health, teachers, education, martial law, recovery.*

Дата надходження до редакції: 10.03.2024

©. Орленко І. М., Солнцева О. А. 2024